BRUG
by

ARNHEM

ADVIES

Arnhem

5.1

GEMEENTE
Arnhem

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
p/a Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
Postbus 1001
3700 BA ZEIST

Datum : 26 OKT. 2006
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : Sb/rerf/06/798m/wesja/sp
Contactpersoon : Jan Wessels
Doorkiesnr. : (026) 377 35 15

Onderwerp: John Frostbrug, monumentnummer: 529907

Geachte mevrouw,

Het verzoek van de Stichting Boogbrug Vianen om de bruggen van het Rijkswegenplan 1927 te bechermen, willen wij van harte ondersteunen voorzover het de bescherming van de John Frostbrug in Arnhem betreft. De beschermenswaardigheid van de andere bruggen kunnen wij niet overzien of beoordelen. De John Frostbrug komt, naar onze mening, niet alleen in aanmerking voor rijksbescherming op grond van de cultuurhistorische referenties aan het Rijkswegenplan, maar ook als icoon voor de wederopbouw van Nederland na de tweede wereldoorlog.

Conform artikel 3 Monumentenwet 1988 hebben wij belanghebbenden in staat gesteld zich te doen horen. De Stichting Boogbrug Vianen heeft hiervan gebruik gemaakt. Het verslag van de hoorzitting hebben wij bijgesloten.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem
namens deze

mr. drs. J.W. Hansum MBA
sectorhoofd Regie

Bijlage(n):
1. Verslag hoorzitting 28 maart 2006
2. Verslag commissie welstand & monumenten 11 mei 2006
3. Kopie collegenota SB/RERF/06/798

i.a.a.: archief, rerf/J. Wessels; stichting Boogbrug Vianen, Walkade 15 3401 DR IJsselstein

Van Oldenbarneveldtstraat 90 • Postbus 9200 • 6800 HA ARNHEM
Telefoon 026 - 3774222 • Fax 026 - 3774224 • E-mail: Gemeente@Arnhem.nl

DIENST
STADSBEHEER

GEMEENTE Arnhem

Collegenota

Aan burgemeester en wethouders

			Paraaf	Datum
Registratienummer	SB RERF 06 798	Diensthoofd		3/10
Datum	25-08-2006	Portefeuillehouder Sander van Bodegraven		4/10-06
Vertrouwelijk	nee			
Dienst	Stadsbeheer	In DT	Nee	
Ambtenaar	Jan Wessels	In college		17-10-2006
Telefoonnummer	026-3773515	Voorstel in raadscommissie	Nee	
Onderwerp	rijksbescherming John Frostbrug	Voorstel in raad	Nee	
		Genoemde data fataal	Ja	

Beslispunten

De staatssecretaris van OCW adviseren de John Frostbrug te Arnhem aan te wijzen als rijks beschermd monument.

Korte toelichting / samenvatting

De Stichting Boogbrug Vianen heeft een verzoek ingediend om de 12 stalen boogbruggen uit het Rijkswegenplan 1927 aan te wijzen als één gezamenlijk rijks beschermd monument. De John Frostbrug is onderdeel van dit complex. De staatssecretaris heeft de gemeente Arnhem om advies gevraagd. Aan dit verzoek kon niet tijdig tegemoet worden gekomen. Er is verlenging van de adviestermijn aangevraagd. Op 1 juni heeft de staatssecretaris al op juridische en inhoudelijke gronden een besluit genomen met de afwijzing van het verzoek om de bruggen als één integraal monument aan te wijzen. De aanvrager heeft hiertegen een bezwarenprocedure gestart. Uit de beschikking blijkt echter dat een autonome bescherming van enkele onderdelen uit het voorstel nog steeds in procedure zijn. Na telefonisch contact met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg blijkt dat de John Frostbrug hoge ogen scoort, mede vanwege het historische belang als icoon van de bevrijding en wederopbouw van Nederland. Een positief advies van het college kan de besluitvorming bespoedigen.

Beslissing burgemeester en wethouders: d.d.: 17 OKT 2006

☒ conform

θ niet conform

θ zie inlegblad

Codenummer

θ aangehouden tot

θ aangehouden tot

θ aangehouden tot

GEMEENTE
Arnhem

Dienstcontrol

	Paraaf dienstcontroller / concerncontroller	Datum
Zijn alle aspecten goed in het voorstel verwerkt? (m.n. juridisch, financiële/control, communicatie)		3-10-6

Eventuele opmerkingen D.T.:

Eventuele opmerkingen portefeuillehouder:

Te kopieren stukken voor het college*

*) originelen bijvoegen

Ter inzage te leggen stukken voor het college*

Brief RDMZ 30 jan. 2006 met bijlagen (reg.nr. RERF06/82); Brief RDMZ 30 jan. 2006 met bijlagen (reg.nr. Griffie/?/06/29); Brief RDMZ 20 apr. 2006 met bijlagen (reg.nr. RERF06/287); Brief OCW 4 aug. 2006 met bijlagen (kenmerk CFI/BGS-2006/136367 M); Verslag commissie welstand & monumenten 11 mei 2006; Verslag hoorzitting 28 maart 2006; Brochure RDMZ "Infrastructuur"
*) originelen bijvoegen

Te kopieren stukken voor raadscommissie of gemeenteraad.*

*) originelen bijvoegen

Ter inzage te leggen stukken voor raadscommissie of gemeenteraad.*

*) originelen bijvoegen

commissiebrief: reg. nr.
raadsvoorstel: reg. nr.

Paraaf afgedaan

Onderbouwing

1. Inleiding en achtergronden

De Stichting Boogbrug Vianen streeft naar bescherming van de 12 stalen boogbruggen uit het Rijkswegenplan 1927 als één gezamenlijk rijks beschermd monument. Volgens de stichting gaat het hier om een ongeëvenaarde visie over de ontsluiting van Nederland, die qua reikwijdte en gedurfdheid te vergelijken zou zijn met de Zuiderzeewerken en de Deltawerken. Men is van mening dat deze infrastructuur uiteindelijk in aanmerking zou moeten komen voor bescherming via de UNESCO werelderfgoedlijst. Niettemin heeft de staatssecretaris van OCW het verzoek afgewezen op juridische gronden en inhoudelijke afwegingen. Zo kent de Monumentenwet 1988 bijvoorbeeld geen definitie van het complexbegrip, waardoor het juridisch niet mogelijk zou zijn deze aanvraag in behandeling te nemen. Ook geldt dat als er in de monumentenpraktijk gesproken wordt van een complex of ensemble, het moet gaan om een samenstel van onderdelen die gezamenlijk een meerwaarde hebben die ook bescherming behoeft. Bovendien moeten de afzonderlijke delen een autonome monumentwaarde te hebben die op zich bescherming rechtvaardigt. De staatssecretaris wijst er verder op dat de onderlinge samenhang van de bruggen binnen de infrastructuur van het rijkswegennet in ruimtelijke en visuele zin niet kan worden ervaren. Ook komt een aantal bruggen niet in aanmerking om beschermd te worden binnen de aangevraagde complexbescherming, omdat ze bijvoorbeeld al als autonoom object zijn beschermd (bijv. de Waalbrug bij Nijmegen), er een sloopvergunning is afgegeven (bruggen bij Vianen en Zaltbommel) of zodanige wijzigingen hebben plaatsgevonden dat cultuurhistorische waarde grotendeels verloren is gegaan (brug bij Moerdijk). De staatssecretaris constateert dat er 7 bruggen zijn die nog niet eerder zijn beoordeeld. Er is een procedure gestart om te komen tot een mogelijke bescherming als individueel rijksmonument. De John Frostbrug is één van de zeven. Uit telefonisch contact met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg blijkt dat de historische betekenis van de brug als icoon van bevrijding en wederopbouw van Nederland van doorslaggevende betekenis kan zijn voor een positieve beoordeling.

2. Beoogd effect

De aanwijzing van de John Frostbrug als rijks beschermd monument.

3. Argumenten (onderbouwing)

De status van rijks beschermd monument heeft vooral een promotionele waarde. De brug is inclusief aanbruggen, Airborneplein en "berenkuil" al beschermd als gemeentelijk monument. In de beheerpraktijk zal dus niet veel veranderen. Een eigenaar van een rijks beschermd monument is, indien het gaat om wijzigingen, vergunningplichtig op grond van de Monumentenwet 1988. Het college is de vergunningbevoegde instantie. Tot op heden is het nog wel zo dat voor wijzigen van monumenten ook de RDMZ om advies moet worden gevraagd. Echter, de vergunningprocedure en adviesbevoegdheid zullen zeer binnenkort worden gewijzigd, waardoor de volledige bevoegdheid bij het college komt te liggen.
De cultuurhistorische waarde van de John Frostbrug behoeft nauwelijks verdere verdediging of verklaring. De brug markeert historische gebeurtenissen van vernietiging en wederopbouw. Daarnaast is de brug een belangrijke icoon voor het Arnhemse stadsbeeld. De status als rijksmonument zou de betekenis van de brug nog meer in landelijk perspectief plaatsen.

4. Draagvlak

De commissie van welstand en monumenten is geraadpleegd. De commissie ondersteunt in principe het verzoek van de stichting Boogbrug Vianen, maar benadrukt tevens de autonome waarde van de brug. Er is op aangedrongen om ondanks de acties van de stichting een eigen procedure te starten voor bescherming als individueel rijksmonument. Het verslag is ter visie gelegd.

5. Communicatie

Uit de andere gemeentelijke diensten zijn geen opmerkingen of bezwaren naar voren gebracht. Alle belanghebbenden zijn aangeschreven. De stichting Boogbrug Vianen heeft haar visie nogmaals in een hoorzitting naar voren gebracht. Het verslag daarvan is ter visie gelegd.

6. Aanpak/realisatie

Een positief advies m.b.t. de aanwijzing van de John Frostbrug namens de gemeente Arnhem kan doorslaggevend zijn in de besluitvormingsprocedure.

7. Kosten, baten en dekking

Een eigenaar van een rijksmonument kan gebruik maken van de financierings- of subsidiemogelijkheden van het rijk voor het onderhoud. Dat geldt ook voor lagere overheden.

8. Risicoparagraaf (financieel, juridisch, milieu)
De aanwijzing als rijksmonument heeft op zich geen financiële gevolgen.

9. Vervolgprocedure
Op 8 maart 2006 is een wijziging van de Monumentenwet 1988 in werking getreden. Vanaf die datum is niet langer de gemeenteraad maar uw college bevoegd tot het uitbrengen van een advies aan de staatssecretaris omtrent een verzoek tot aanwijzing van een object als rijks beschermd monument. Het standpunt van uw college zal schriftelijk kenbaar worden gemaakt aan de staatssecretaris, die er vervolgens een besluit over zal nemen.

10. Aanbevelingen
Wij geven u in overweging t

besluiten conform het voorstel.

VERSLAG

GEMEENTE Arnhem

Notulen van	:	hoorzitting betreffende het verzoek tot aanwijzing van de John Frostbrug aan de Nijmeegseweg in Arnhem
Verslagnummer	:	n.v.t.
Gehouden op	:	28 maart 2006
Plaats	:	Kamer A 4.09
Voorzitter	:	de heer J. Wessels
Genotuleerd door	:	de heer L.P. Jager

Verder aanwezig	Fractie/Afdeling	Afwezig	Fractie/Afdeling
De heer W. van Sijl	**Stichting Boogbrug Vianen** **In afschrift aan** alle aanwezigen		

Verslag tekst:	**Naam**
De heer Van Sijl heeft om deze hoorzitting gevraagd omdat hij een toelichting wil geven op zijn reeds ingediende verzoek om de John Frostbrug in Arnhem samen met elf andere bruggen in het land aan te wijzen als beschermd rijksmonument. Hij overhandigt twee boekjes van "Het Complex" een samenvatting van de aanvraag tot aanwijzing beschermd monument van de twaalf bruggen van het rijkswegenplan 1927, uitgave maart 2006 van de Stichting Boogbruggen Vianen. Met name de eerste negen bladzijden uit het boekje geven op een eenvoudige en duidelijke wijze weer waarop de aanvraag is gebaseerd. De heer Wessels vertelt hoe de procedure is betreffende het verzoek tot aanwijzing. De volgende afspraken worden gemaakt: - De heer Wessels informeert de wethouder betreffende de aanvraag; - De gemeente voert het belangenonderzoek uit; - Het verzoek zal voor advies aan de commissie voor welstand en monumenten worden voorgelegd; - Het verzoek met de adviezen zal aan het college worden voorgelegd; - De raad brengt haar advies uit aan de staatssecretaris van O.C. en W. - De voorzitters van de politieke partijen worden geïnformeerd betreffende dit verzoek; - Een kopie van het verslag van de comm. voor welstand en monumenten zal naar de Stichting Boogbrug Vianen worden gestuurd; - De eerste negen bladzijden uit het boekje "Het Complex" worden door de afdeling erfgoed gekopieerd en meegezonden naar alle betrokkenen.	

GEMEENTE
Arnhem

Datum : 2 – MAART 2006
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : Sb/rerf/06/142m/goffir/ig
Contactpersoon : I.E. Gofferjé
Doorkiesnr. : (026) 377 35 17

AANTEKENEN
Het bestuur van de Stichting Boogbrug Vianen
Walkade 15
3401 DR IJsselstein

Onderwerp: voorstel tot aanwijzing als rijksmonument
John Frostbrug

Geachte heer, mevrouw,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen heeft aan de Raad van de gemeente Arnhem kenbaar gemaakt, dat zij voornemens is om het volgende object aan te wijzen als beschermd rijksmonument, als bedoeld in de Monumentenwet 1988.

- John Frostbrug, brug over de Rijn

Op grond van het bepaalde in artikel 3, vierde lid, van de Monumentenwet 1988 stellen burgemeester en wethouders u als belanghebbende in de gelegenheid om zich te doen horen. Als u een gesprek met onze beleidsadviseur voor Erfgoed de heer drs. J. Wessels wenst, dan kunt u hem tijdens kantooruren bereiken op telefoonnummer (026) 377 35 15. Het gesprek is alleen mogelijk in de periode van 6 tot 27 maart 2006.

Voor afspraken kunt u ook bellen met mevrouw I.E. Gofferjé. Haar telefoonnummer vindt u bovenaan in deze brief.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem
namens deze

ir. D.A. Zweijtzer
afdelingshoofd Erfgoed

2 Pm cunt
nie kant.

i.a.a.: archief

Van Oldenbarneveldtstraat 90 • Postbus 9200 • 6800 HA ARNHEM
Telefoon 026 - 3774222 • Fax 026 - 3774224 • E-mail: Gemeente@Arnhem.nl

DIENST STADSBEHEER